СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 140. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 18-го ЧЕРВНЯ 1948. — No. 140. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 18, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПАЛАТА УХВАЛИЛА ОДНОРІЧНУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ З ПРОВОЛОКОЮ

Вашингтон, 16 червня. — Опозиція в палаті репрезентантів для введення обовязкової військової служби така сильна, що 156 голосам прот 88 ухвалено обмежити час служби лише до одного року, замість двох років, як цього домагається первісний законопроект, прийнятий теж сенатом. Для уможливлення зміни палата перемінила себе спеціяльним голосуванням на „комісію цілости". Крім того палата прийняла ще постанову, щоб б відложити ділання закону на три місяці і щоб покликання рекрутів полишити оцінці президента. Президент мав би наперед ствердити, що теперішня система добровільної служби не принесла потрібного числа рекрутів і тому він вводить обовязковий побір рекрута.

Опір проти обовязкової служби ведуть два нюйорські конгресмени, а це Віто Маркантоніо, звісний прихильник комуністів і Адам С. Повел. Вони надіються повести обструкцію до часу відрочення конгресу в суботу.

Репрезентанти не хочуть теж допустити до повної суми на Плян Маршала.

Палата репрезентантів вперто обстоює свою ухвалу, щоб обтяти біля два більйони долярів з фондів, передбачених на виконання Пляну Маршала, не зважаючи на це, що сенат ухвалив привернути в цілості ці фонди. Перед у цій акції веде конгресмен Джан Тейбер з Ню Йорку. Як голова комісії приділів він гостро критикував акцію сенату. Так, як тепер справа стоїть, палата репрезентантів ухвалила на відбудування Европи $5,980,000,000 на 15 місяців, а сенат ухвалив $6,125,700,000 на 12 місяців. Є це приблизна різниця на 25%.

Конгрес прийняв другий закон понад вето президента.

Не зважаючи на вето президента Трумана проти законопроєкту, прийнятого обома палатами, щоб видатки на утримання федеральних бюр праці („ЮСЕС") покривати з фондів Федерал Секюриті Ейдженсі, обі палати ухвалили поновно цей законопроект двома третинами голосами більшости. Внаслідок такого вислідку голосування ЮСЕС перейде зпід контролі департаменту праці під окрему федеральну агенцію. — Ще один законопроект ухвалено понад вето президента, а це, щоб вийняти залізниці зпід закону проти трестів, коли їхні контракти одобрить Міжстейтова Торговельна Комісія.

СУПЕРСОНІЧНА ШВИДКІСТЬ ЛІТАКА 1,700 МИЛЬ

Вашингтон. — Повітряні Сили оприлюднюють, що капітан Чарлс Е. Иегер, який недавно побив рекорд у суперсонічній швидкості літаків, має пробувати вдруге летіти зі швидкістю 1,700 миль на годину. Це значить, що літак летить півтретя разів швидше ніж летить голос. Иегер спробує відбути цей полет у висоті 80,000 стіп ракетовим літаком X-1. Досі бальоном, що відбув полет 11 листопада 1935 р. з Репид Ситі, в Савт Дакоті, осягнено висоту 72,394 стіп. Літаком підлетів найвище полк. Маріо Пецці в Італії, 22 жовтня 1938 р. Він осягнув висоту 56,046 стіп.

ГРОМАДСЬКІ ВІЧА

В справі політичної акції для допомоги визволенню України.

На наступну суботу й неділю 19 і 20 червня ц.р. є заповіджені громадські віча в справі попертя політичної акції Українського Конгресового Комітету в таких громадах:

В Террингтон, Конн. — В суботу, 19 червня, в год. 8 вечором у церковній салі.

В Ню Гейвен, Конн. — В неділю, 20 червня, зараз по великій Службі Божій, в церковній салі, 127 Парк ул. Проситься громадян з Бріджпорту й інших сусідних міст прибути на віче в Ню Гейвен. В Террингтоні і Ню Гейвен промовлятиме про працю й завдання Укр. Конгр. Комітету ред. Богдан Катамай.

В Честері, Па. — В неділю, 20 червня, в год. 6 вечором в салі Укр. Амер. Народного Дому при Ворд і 4-ій ул., заходом Злучених Укр. Організацій м. Честеру. Про працю й завдання Укр. Конгр. Комітету промовлятиме д-р В. Шандор. Заповіджені вже є віча в Рочестері, Н. Й., Геркимері, Н. Й. і Нортгемптоні, Па. Дати й місце тих віч будуть проголошені на другий тиждень.

ПРЕЗИДЕНТ ВІРИТЬ У ПЕРЕМОГУ

Канзас Сити, Мизури. — Президент Труман, який у поворотї до Вашингтону затримався у своїмріднім домі в недалекій місцевості Індепенденс, є того переконання, що поїздка скріпила Демократичну партію і його особисті вигляди на поновну номінацію на Краєвій Демократичній Конвенції. Найбільше загрожений для Демократичної партії був стейт Каліфорнія, де місцеві демократичні організації були дуже розсварені, а під час побуту Трумана наладнали свої непорозуміння. Дехто завважує, що під час подорожі назріла думка поставити сенатора Джозефа С. О'Магонія з Вайомінг кандидатом на віцепрезидента під час конвенції. З таким наладнанням справ Труман вірить у перемогу Демократичної партії при осінніх виборах. — У промовах під час переїзду через стейт Канзас, президент знову критикував конгрес за спиновання праці, одначе виразно заявив, що це відноситься лише до внутрішних справ Америки, а не до закордонних.

ВАНДЕНБЕРГ МОЖЕ ПРИЙНЯТИ КАНДИДАТУРУ

Филаделфія. — Не зважаючи на різні заперечення, наче б сенатор Артур Г. Ванденберг не хотів прийняти кандидатури на президента під час Републиканської Краєвої Конвенції, Берт Андрус, кореспондент републиканського щоденника Ню Иорк Гералд Трибюн довідується, що „він може бути придатним", якщо б конвенція його покликала. Одно є певне, а це, що Ванденберг не буде вести кампанії за собою.

Застій в конгресовій конференції в справі нових імігрантів

Вашингтон, 16. червня. — Конференція між сенатом і палатою репрезентантів, щоб дійти до порозуміння в справі іміграційних законопроектів для допущення скитальників з Европи, натрапила на непереможні перешкоди. Палата ухвалила далеко ліберальніші постанови для допущення різного роду скитальників, а сенат зосередив свої зусилля для допущення більше фармерських робітників. Та найважнішою перешкодою є покладення дати яка є граничною точкою для означення, хто є скитальник. Сенат вважає день 22. грудня 1945 за границю, а палата день 21. квітня 1946. Чому вибрано ці дати, мало хто знає, а як знає, то не говорить. Сенатори стоять на тому становищі, що після 22. грудня 1945, отже вже після покінчення війни, прибуло до західних країн зі сходу 10—15 тисяч жидів, для яких саме палата репрезентантів зробила місце в новім законопроекті. Спір над цією справою так загострився, що члени конференції розійшлися з нічим у середу, а рішили зійтися в четвер сполудня.

ПОМІЧ АМЕРИКАНСЬКИХ ЖИДІВ У РОЗСЕЛЕННІ СКИТАЛЬНИКІВ.

Ню Иорк. — Жидівське Товариство для Допомоги Імігрантам, звісне загально як „ГАЯС", допомогло впродовж трьох перших місяців 1948 року при розселенні 5,175 жидівських скитальників з Европи. Розселенні помагало 43 бюр ГАЯС-а в 18 европейських державах. Із переселених жидів Злучені Держави прийняли 1,305, Канада 1,406, країни Латинської Америки 1,020, Палестина 551, Австралія 453, а решту інші країни.

ІМПОРТ З СОВЄТІВ БІЛЬШИЙ НІЖ ЕКСПОРТ.

Вашингтон. — Злучені Держави дістали з Росії товару на $2,594,841 більше ніж була вартість товару експортованого до Совєтів у квітні, коли то застановлено вивіз товару з Америки до Росії без окремого дозволу на кожну посилку. У квітні вивезено до Росії продуктів вартости $3,981,784, а привезено звідти на $6,576,625. Після того заборонено до Росії вивозити продукти, які можуть придатися для воєнних цілей.

О. ІВАХ У „ВИННИПЕҐ ФРІ ПРЕС".

Українсько - канадійський письменник О. Івах став редактором новинок у великім щоденнім часописі „Виннипеґ Фрі Прес". Відомий він теж читачам „Свободи" і „Юкрейнієн Вікли", бо дописував до них упродовж кількох років. У Канаді працював кілька років у редакціях „Українського Голосу" і „Нового Шляху".

ПРИБУЛО 40 СТУДЕНТІВ З ЕВРОПИ.

Ню Иорк. — Сорок студентів з 17 заморських країн прибули до Злучених Держав на літні курси, які веде Технологічний Інститут в Масачусетс. Їх привитали на обіді в готелі Валдорф Асторія професори Інституту. Це лише перший транспорт із 70 всіх студентів, які будуть учитися в Америці на вакаціях.

МІСЦЕ ДЛЯ СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН У ПЛЯНІ МАРШАЛА.

Вашингтон. — Секретар стейту, Джордж Маршал, виявив, що саме тепер ведуться переговори для складення умови в справі відбудування Европи для Франції, Англії, Швеції й Данії. Коли будуть складені договори з цими державами, тоді буде складена підстава для переговорів з 12 іншими.

Під час пресової конференції Маршал заперечив, наче б Франція зажадала ревізії умови між 6 державами в справі покликання до життя західнонімецького уряду. Він теж признав, що згода Росії на скликання 10-державної конференції для справ Дунаю, є доброю новиною. Якщо б Росія була відкинула цю пропозицію, тоді щойно повстали б нові клопоти.

ВІДГОМІН ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Видавництво „Фаєрсайд Прес" у Филаделфії видало в останньому „Розвіяні Ілюзії" (Лост Ілужин) бувшої англійської комуністки Фриди Отлі, що відвідувала Совєтський Союз, набрала до нього всіляких ілюзій, опісля вийшла заміж за урядовця совєтської амбасади в Лондоні і знову поїхала до Совєтів, де не тільки втратила всі свої ілюзії, але й набрала переконання, що Совєтський Союз це найбільш забріхана і найгрізніша тюрма народів, яка тільки колинебудь в світі існувала. В своїй книзі Отлі теж згадує, як то під час страшного голоду в Україні в 1933 році був у Києві „відомий англійський професор", там його почастували большевицькі провідники знаменитим обідом і він вернувся до Англії з переконанням, що всі вістки про голод в Україні є злобними обчернюваннями Совєтського Союзу його „реакційними ворогами" і що там все впорядку, хоча в дійсності там мільйони людей гинули з голоду.

Большевики зірвали останній зв'язок зі союзниками в Берліні

СОВЄТСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ ВИЙШЛИ ЗІ ЗАСІДАННЯ МІСЬКОЇ КОМАНДАТУРИ.

Берлін, 17. червня. — Совєтські представники в спільній Командатурі чотирьох окупаційних потуг Берліна вийшли вчора демонстративно зі засідання, зриваючи тим самим ще останній зв'язок зі західними союзниками в цьому місті та завершуючи його поділ. Виходячи зі залі нарад, та на заввагу французького предсідника що це не визначено дати чергового засідання, совєтський представник заявив, що „чергового засідання вже не буде". Ця чергова совєтська демонстрація є тільки дальшим кроком в совєтських намаганнях унеможливити західним союзникам дальший побут в Берліні та заставити їх його залишити. Але й цим разом, негайно після виходу совєтської делегації зі засідання Командатури, американський представник заявив, що кожний, хто думає, що Америку, Британію і Францію можна змусити до евакуації Берліна, той буде знову розчарований. Совєтська демонстрація ще більше загострила вже й без того сильне напруження західно-совєтських стосунків в Німеччині.

ТРИГВЕ ЛІ ПРИГОТОВЛЯЄ ПРОЕКТ МІЖНАРОДНОЇ АРМІЇ.

Лейк Соксес, Н. П., 17. червня. — Генеральний секретар О. Д., Тригве Лі, вчора повідомив, що він працює тепер над проектом малої військової сторожі О. Д., що мала б бути зв'язком більшої міжнародної збройної сили. Сторожа складалася б з добровольців і її кількість докищо була б обмежена до 5,000 осіб. Пропозиція могла б бути здійснена тільки після того, як її прийняло б Загальне Зібрання ОД.

СОВЄТСЬКІ ПОГРОЗИ АВСТРІЙСЬКОМУ МІНІСТРОВІ.

Відень, 17. червня. — Совєтське верховне командування в Австрії виступило вчора з обвинуваченням проти соціялістичного міністра Альфреда Мігша, закидуючи йому, що він допустився „обчернення совєтського народу". Совєтське командування рівночасно загрозило, що в майбутньому воно до такого не допустить, перестаючи вважати Мігша „тільки членом австрійського уряду". Цю фразу інтерпретується як погрозу позбавити Мігша міністеріяльної недоторканості. Рівночасно совєтська преса почала всілякі інші виступи та погрози Австрії, роблячи її відповідальною за участь у війні по боці Гітлера.

ДЕРЖАВИ АРАБИ СТАВЛЯЮТЬ ПЕРЕДУМОВОЮ МИРУ.

Каїро, Єгипет, 17. червня. — Після досягнення чотиро-тижневого примир'я між ізраїльцями і арабами в Палестині, посередник О. Д. граф Бернадотте робить дальші енергійні заходи для створення в цьому часі передумов для тривкого миру. Вчора тут повідомлено, що араби погодилися вважати Єрусалим за невтральне місто, узалежнюючи це від становища ізраїльців. Граф Бернадотте сьогодні відлетів до Тель Авів ще з окремими таємними пропозиціями до ізраїльського уряду. З поінформованих кол тут заявляють, що араби в принципі погоджуються на „мирне" полагодження спору з ізраїльцями, але під умовою, що з розмов взагалі відкинеться плян поділу Палестини. Тому, що це було б рівнозначне з ліквідацією держави Ізраїля, ця передумова виключає взагалі можливість „мирного полагодження" спору, бо на неї в жодному разі не погодяться ізраїльці. Тим самим можливість замирення після примир'я в Палестині стоїть докищо в „мертвій точці". Проте, в міжнародних колах не втрачається надії на можливість замирення без дальшого проливу крови.

ФРАНЦІЯ ПРИЙНЯЛА РЕКОМЕНДАЦІЇ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Париж, 17 червня. (АП)—Французька Національна Асамблея прийняла сьогодні більшістю 297 проти 289 голосів рекомендації Лондонської конференції 6 західних країн в справі державного оформлення західної Німеччини та уповноважнила уряд продовжувати заходи для їх здійснення. Це рішення винесено зі застереженням, що буде забезпечена безпека Франції. Рішення французького парляменту є остаточним прийняттям постанов Лондонського договору, на підставі якого німці західних зон матимуть можливість повного самоуправління під мінімальною контролею західних союзників. Ухвала французького парляменту, що перейшла тільки незначною більшістю голосів, означає рівночасно заяву довіря французькому урядові, який — згідно з твердженням прем. Шумана — був би змушений піти у відставку, якщо б його були переголосували в цій справі. Рекомендації прийнято за сильною піддержкою бувшого премієра Поля Рейно.

ФРАНЦУЗЬКІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО НІМЕЧЧИНИ

Париж, 17 червня. Французький парлямент прийняв рекомендації Лондонського договору в справі державного оформлення західної Німеччини з такими головними застереженнями до свого уряду, щоб запевнити Франції безпеку: 1. Вугільна індустрія Рурщини буде інтернаціоналізована; 2. Великі власники копалень Рурщини будуть вивласнені; 3. Окупація важливих районів Німеччини повинна продовжуватися малими силами; 4. Будуть пороблені заходи, щоби не допустити до відновлення авторитарної і централізованої Німеччини; 5. Безпека Франції повинна ще бути забезпеченою окремими гарантіями західних союзників та 6. Треба збільшити активність для політичної і економічної організації Европи.

ФРАНЦІЯ ЗНОВУ В СУДОРОГАХ КОМУНІСТИЧНИХ СТРАЙКІВ

Париж, 17 червня. Зорганізовані в опанованій комуністами Генеральній Конфедерації Праці французькі робітники почали вчора цілий ряд солідаризаційних страйків, після того, як поліція намагалася зламати страйк робітників в одній з фабрик гуми та автомобільних опон. Під час цего намагання дійшло у фабриці до бійки, внаслідок якої було по обох боках 120 поранених. Негайно після того страйк почав поширюватися, охоплюючи біля 100,000 робітників.

ЗГОРІВ УНІВЕРСИТЕТ У ГАЙДЕЛЬБЕРҐУ

Гайдельберґ, Німеччина, 17 червня. Вчора, коротко після демонстрації студентів за збільшення харчових пайків та проти зайняття американськими властями деяких приміщень в університеті, там вибухла пожежа, що цілком знищила дах та другий і третій поверхи, заподіявши шкоду на приблизно один мільйон долярів. Будинок Гайдельберського університету був здвигнений в 1929 році старанням тодішнього американського амбасадора в Німеччині та за американські грошеві пожертви.

БОЛЬШЕВИКИ ВИДВИГАЮТЬ ПРОТИ-ПЛЯН ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НІМЕЧЧИНИ

Берлін, 17 червня.—Зорганізована большевиками „Народна Рада Німеччини" видвигнула вчора претенсії тимчасового уряду Німеччини та поставила західним союзникам три головні домагання: 1. Признання об'єднаної Німеччини та залишення заходів для організації західно-німецької держави; 2. Встановлення конституції для цілої Німеччини, узгіднення все-німецької валюти та визначення вільних виборів все-німецького парляменту; 3. Започаткування мирових переговорів, відкликання всіх окупаційних сил та вирішення справи воєнних відшкодувань. Всі ці подиктовані Совєтами пропагандивні благодаті для німців мають за завдання саботувати намагання західних союзників щодо постуnової стабілізації відносин в їх зонах Німеччини.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ДІСТАВ ЗАЯВУ ДОВІР'Я

Рим, 17 червня. Італійський парлямент ухвалив сьогодні великою більшістю, бо 356 пр'я 167 голосів заяву довір'я вже шостому з черги урядові премієра Альчіде до Ґаспері. Заяву довір'я ухвалено після того, як премієр і міністер закордонних справ в довших промовах виясняли принципи італійської політики, відповідаючи рівночасно на їх критику.

ШВЕДИ ВШАНУВАЛИ ВОЛОДАРЯ В 90 РІЧНИЦЮ ЙОГО НАРОДИН

Стокгольм, 17 червня. Шведський король Густав V. обходив вчора 90 річницю з дня своїх народин. З цеї нагоди в столиці відбулися великі паради, під час яких населення виявило любов і відданість свому монархові. Густав V. вступив на трон 1907 року і трикліє свого володіння побив всі відомі досі рекорди під цим оглядом.

АМЕРИКА ПОДАРУВАЛА ДАНІЇ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН

Бремергафен, Німеччина, 17 червня. Американська Нейві подарувала вчора данській королівській флоті один здобутий у війні німецький підводний човен на 2,600 тонн. В наступному тижні човен відпливе до Данії.

МАСОВИЙ СТРАЙК РОБІТНИКІВ В БЕЛЬГІЙСЬКІЙ МЕТАЛЮРГІЇ

Брюсель, Бельгія, 17 червня. Вчора ввечорі біля 200,000 робітників бельгійської металюргії почали страйк, здержуючи продукцію заліза і сталі та паралізуючи працю машинобудівельних заводів. Намагання премієра Спаака погодити робітників з працедавцями вчора ще не мали успіху. Причиною страйку є домагання підвищення заробітної платні.

Вчорашня пожежа, як здогадуються, повстала внаслідок короткого спіняття.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$6.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly. English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ВИНУВАТЕЦЬ: РОСІЯ!

Президент Труман відповів від імені Злучених Держав на питання, на кого спадає головна вина за те, що хоч друга світова війна вже давно минула, а в світі далі нема ще замирення, спокою і порядку. Отже винувата, заявив президент у своїй промові, виголошеній минулої суботи в Каліфорнійськім Університеті, одинока — Росія. Замітне, що ця промова була виголошена в часі виборчої кампанії Демократичної партії, бо такою властиво є подорож Трумана на Захід, проте республиканці погоджуються, що промову президента в Юніверзіті оф Каліфорнія належить вважати неособистою і непартійною, а тільки висловом опінії переважаючої більшости американського народу. Думаємо, що й сам президент мав таке на думці, бо тим разом не атакував Республиканської партії, ні не дозволяв собі на ніякі жарти про свою „любов до старого Йосипа", чи щось подібне, як це було з іншими промовами. В Каліфорнійській промові видно було теж і вправну руку департаменту стейту. Ця промова є того роду, що все, що в ній є, може бути повторене пізніше в Білому Домі чи в департаменті стейту навіть тоді, коли б там засіли представники чи вибранці Республиканської партії. Це є отже така маніфестація, виявлена в часі виборчої боротьби, яка стверджує, що в питаннях закордонної політики, зокрема щодо відносин до Росії, немає ніяких основних різниць між обидвома головними партіями, Демократичною і Республиканською. Це є водночас спільний удар у третю партію Волеса, яка винує уряд Злучених Держав за неспокій у світі й напруження з Совєтами, а не Москву.

Президент Труман відізвався від імені американського народу до всіх народів світу з проханням піддержати Злучені Держави в змаганні до світового замирення. Він підкреслив і давав добрі докази на це, що Америка для себе нічого не бажає, а веде „хрестоносний похід" за мир з любови і привязання до ідеалів свободи. Поширити людську свободу, це одинока „експанзія", до якої змагає американський нарід. Президент заявив далі, що глупо думати совєтськими категоріями, що капіталістична система провалиться, а краще думати, що можуть існувати побіч себе різні економічні системи в мирі, як тільки один одного не буде хотіти нищити силою.

Це останнє є найслабшим місцем у цій промові, бо не дає відповіди, чи це має відноситись теж і до економічної системи в тоталітарних державах, з їх поліцією, енкавидистами, концентраційними таборами та невільничою працею. Як так, то як це погодити з людською свободою і тим, як сказав президент, що друга світова війна була ведена на те, щоб знищити тиранів, які хотіли поневолити народи і запанувати над світом. Тому треба домагатись в часі виборчої кампанії, щоб ці речі були добре вияснені. Але щодо вини Росії немає ніякого сумніву, бо про це висловився президент ясно й недвозначно. Нині, ствердив президент, існує пропасть не тільки між Злученими Державами і Совєтським Союзом, але між Росією і свобідними народами світу. Зміна, казав президент, може наступити тільки тоді, коли Росія перестане саботувати мир, залишить агресію і не буде вимагати уступок, які ідуть на шкоду інших націй та є відступленням від принципів. Американська політика це політика відбудови, добробуту і миру, опертого на свободі й справедливости. Росія може до цеї політики приступити кожної хвилини, казав президент.

Британська імперія: міцніє чи занепадає?

Удари останніх світових воєн відчуває добре теж і Велика Британія. Втримувати далі вісім держав різної форми з 540-мільйонами населення, це нині дуже важке завдання. Тому не диво, що дехто, як от Роберт Мензіс, провідник австралійської опозиції, заповідає, що за яких 15 років Британська Спілка Держав (Бритиш Камонвелт оф Нейшенс) розпадеться. Та ці, що добре визнаються на історії Великої Британії та знають характер британців та їх глибокий і широкий політичний змисл, переконані, що Британія переможе й тепер усі трудноші й ще скріпиться та покаже світові шлях, як треба розвязувати між-державні проблеми, як будувати велику спілку народів.

Песимізм щодо світлої дальшої будуччини Британської Спілки Держав є вислідом потрясення, якого зазнала Великобританія підчас війни. Англія, найсильніша в цій Британській Спілці, незвичайно ослабла. Вона не лише не має сили прийти з допомогою своїм домініям, але ще й сама потребує допомоги. Фінансова руїна потягає за собою ослаблення політичних впливів. До того серед теперішньої загрози агресії збоку Росії Англія сама загрожена в своїм існуванні. Та навіть песимісти є за збереження хоч деякого осередку Британської Імпері на те, що б з нього в майбутності створити нову Британську Імперію з надбаними досі моральними й матеріяльними ресурсами. Вони пригадують, що Британія відограла велитенську цивілізаційну ролю в минулому столітті й тому тепер, при виклюванні двох нових велитнів у світовій політиці, тобто Америки й Росії, Англії слід напружити всі моральні сили до створення для рівноваги Третьої Потуги.

Зусилля полягають у великій міграції англійського населення заморе. Ще цього року англійці мають надію вислати еміграцію до Австралії й Канади в силі 100,000 людей. До Австралії мало б виїхати 50,000 нових англійських переселенців, а це значить півтора раза тільки, що минулого року. Вже впродовж найлижчих двох місяців виїде на державний кошт до Австралії 5,000 англійців в додатку до громадян, які ідуть власним коштом. Австралійські іміграційні урядовці, які перебувають в Англії, зладили лісту 100,000 британців, готових їхати в Австралію, а тепер працюють над зладженням лісти із 400,000 людей.

Канада дістала з Британії в минулому році 38,747 імігрантів; а в теперішньому році надіється ще більшого числа. Один з найбільших англійських кораблів, а це Аквітанію, переміняють на еміграційний корабель. Вона має переїхати Атлянтійський океан 11 разів і перевезти 12,000 емігрантів до Канади.

Коли хто приглядається цій еміграційній політиці, мимохіть подумає, що така еміграція ослабить саму Англію до тієї міри, що вона стане безсильною по втраті тільки населення. Отже ці великі колонізаційні пляни можуть бути двосічні: або уряд скріпить імперію, або ослабить ще саму Англію на британських островах.

Мабуть для рятування населення Англії лондонський уряд впускає в свої границі европейських скитальників. Цей елемент буде почуватися до вдячности Англії за вирятування його з сусідства жахливого комунізму. Скитальники на випадок потреби, можуть заступити англійців, які емігрують для посилення англон-саксонських позицій в інших країнах Камонвелту.

Коли в недалекій майбутності зійдуться премієри британських доміній для застанови над майбутністю Імперії, тоді всі оці речі будуть широко обговорені. Тоді теж знатимемо, яке западе рішення. Провідні політичні фігури Британії переконані, що велика, всесвітня роля Британії щойно починається...

„Найкраща проповідь" на поштових марках

Звичайні поштові марки, що служать для пересилання листів, мають ще й інше, багато ширше, значення. Малюнки на них відбивають у великій мірі дух того народу, що їх видав, його стремління, сподівання. Бувають на марках фотографії великих людей, чи малюнки гарних або визначних краєвидів, чи важних подій з життя дотичного народу.

В цьому відношенні поштові марки Злучених Держав є дуже цікаві. Фотографії та малюнки на них ясно вказують які особи, чи події — чи з минулого, чи з сучасного — вважалися, або вважаються визначними в історії цеї країни. Батьки-фундатори й президенти, славні артисти, письменники й винахідники, герої в часах війни і миру, гарні краєвиди, історія держави і поодиноких стейтів, важні події з часу відкриття Америки до піднесення прапору над Іво Джіма — все це знайшлося на поштових марках, виданих в різних часах. Уважний, спостерегливий глядач може багато чого пізнати з історії та духа цеї країни, студіюючи її поштові марки.

28. травня цього року державна пошта видала нову 3-х центову марку, образ якої настільки відповідає американським ідеям братерства, що заслуговує на особливу увагу. На ній змальовано один з чисельних геройських вчинків з останньої Світової Війни. Це не був вчинок, що спричинився до виграння війни, це був приклад братерської любови, духової єдности, що збуджує у людей різних переконань, релігійних вірувань, почуття самопожертви для других в часі великої небезпеки.

Марка має малюнок геройської смерти чотирьох духовників, які добровільно пожертвували своїм життям, аби врятувати життя воякам, що були під їх духовною опікою. Вони зробили більше, ніж того вимагав їх обовязок — вибрали собі смерть, щоб врятувати життя іншим. Про цей випадок треба згадати.

3-го лютого 1943 року американський транспортовий пароплав Дорчестер плив по холодних водах Північного Атлянтику недалеко Ґренляндії. Рантово був поцілений торпедою з німецької субмарини. Пароплав почав швидко топитися. Вояки, яких було багато, дістали наказ покинути пароплав. Були серед них чотири духовники, представники трьох релігійних вірувань: Джордж Л. Фокс та Кларк Полинг — протестанти; Джан П. Вашингтон — католик, та Александер Ґ. Ґуди — жидівський рабін. Не було досить ратункових пасів для всіх людей на пароплаві, але кождий з духовників мав по одному. Бачучи тяжке положення вояків і моряків в часі страшної небезпеки, вони не тільки потішали їх, не тільки помагали їм дістатися до ратункових човнів, але вкінці кожний з них віддав свій ратунковий пас тим, хто стояв найближче. Самі взялися за руки і молилися, а вода швидко залила поміст, де вони стояли. Вони молилися єдиному Богу, якому служили, молилися за себе і за ратунок тих, що покидали вже майже затоплений пароплав. Ті, що врятувалися і пристали до Ґренляндії, казали, що останнє, що вони бачили, це були чотири духовники, які всі трималися за руки на потопаючім помості. „Цей образ врізався в нашу память і наші серця", казали вони, „як Дорчестер зникав під хвилями".

Цей самий образ є на поштовій марці, виданій 28. травня цього року. Видно обличчя чотирьох духовників та темну форму напів затопленого пароплаву. Напис каже: **„Безсмертні Духовники"**, а далі пояснення — „Віротерпимість на ділі". Приймаючи перший аркуш цих нових марок, президент Труман сказав коротку і врочисту промову під час спеціяльних обходин в Білім Домі. Він казав:

„Це є памятна нагода. Я не думаю, щоб у світовій історії було щось рівного до цього геройського вчинку... Я не знаю більш відповідного памятника... для цих чотирьох, які віддали своє життя, щоб інші могли жити. Вони фактично вчинили те, про що каже наш моральний закон і це зроблено не якоюсь одною групою. Проявили те надзвичайне геройство: два протестанти, католик і жид. Слова безсильні перед цим вчинком... Вони віддали все, що мали, аби хтось міг жити. Надіюсь, ви всі скористаєте з цього. **Найкраща проповідь за всі часи ось тут, на цій марці".**

Підготовляються пляни на інші памятники чотирьом духовникам, деякі вже докінчується. А тим часом мільйони листів з маркою в память духовників будуть розносити по цілій Америці і по світі послання братерської любови і самопосвяти — послання, яке чотири служителі Божі запечатали своїм життям. — („Загальна Рада").

Мостім шлях правді про Україну

Америка не знає про Україну.

Ми часто говоримо про те, що ми, американські українці, повинні розкрити перед Америкою та перед усім світом Правду про Україну. Ми часто стверджуємо на різних вічах, мітінгах, святах, конгресах, що впродовж десятиліть український нарід переносить небувалі дотепер в історії людства знущання і терпіння; що впродовж останніх десятиліть на багатій, молоком і медом текучій українській землі мільйони наших батьків і матерей, братів і сестер згинули голодовою смертю; що другі мільйони були закатовані у вязницях або замучені у таборах Сибіру або Німеччини; що ці мільйони жертв і ці терпіння не зламали змагань українського народу до волі до незалежности і до здобуття для себе людських і національних прав; що українська земля безупину далі обливається святою кровою найкращих її дітей, геройчних борців Української Повстанчої Армії.

При цьому стверджуємо, що світ мало знає про ці терпіння і про ці геройчні змагання українського народу, що правда про Україну неначе закрита якоюсь несамовитою заслоною забуття, незнання, байдужности і мовчанки.

Говорімо світові про Україну.

Свідомі цього, ми повинні би найбільше поширяти такі книжки про Україну в англійській мові, які видано заходами У. Н. Союзу. Ми повинні піддержати великий, щасливий і дуже поважний почин Українського Конгресового Комітету в ділянці пропаганди української дійсности та українських змагань, що ним є видавання Українського Квартальника та Українського Бюлетену в англійській мові. На це хочу звернути увагу, бо якраз тепер збираються фонди на продовження політичної акції У. К. Комітету, себто в першу чергу на видавання Квартальника і Бюлетену. Яка це була б велика шкода, коли б треба було перервати ці видавництва через брак фондів, а таке може статись, коли громадянство не попре акцію У. К. Комітету теж і фінансово.

Перед мною четвертий том Українського Квартальника, 98 сторін друку, в ґарній мистецькій обгортці. Переглядаю статті. Всі актуальні, на такі теми, як „Україна союзником поза залізною заслоною" (Вилйем Генрі Чемберлин), „Наступ на українську культуру" (проф. Кларенс Манінґ), „Сталінський Пан-славізм в Злучених Державах" (Володимир Душник), критичні завваги до таких книжок, як Історія України К. Манінґа чи інших, які обговорюють міжнародні питання, що відносяться теж і до України (д-р Микола Чубатий). Як бачимо, пишуть про українські справи знавці. Голосять правду про Україну не тільки визначні українці, але теж і визначні американці, яких імена відомі нині не тільки в Америці, але й в світі. Тих імен є більше, коли переглянути інші томи Українського Квартальника.

(Докінчення на стор. 3-тій).

Олексій Андрієнко.

ПРОВОКАЦІЇ КРЕМЛЯ В УКРАЇНІ

(Авторські права застережені).

2)

І, радий старатися, Мельник доручення виконав. В захваті собачої відданости партійному наказові, мотався фірою цілу ніч по „довіреному" йому району. І людські подвір'я в селах Зарванці, Лисогора, Лісова і самих Якушинцях, зокрема Якушинецька церква, яка ще якимось чудом Господнім досі збереглася була в Якушинцях, були закидані злочинними гаслами.

Сам Барикоє тієї ночі докінчував складання списків „ворогів народу", що підлягали негайному „вилученню", вибираючи першого-ліпшого із раніш поданого ним списку (6510), згаданого в наказі главка.

А з вечора другої ночі на всі ті села Якушинецького куща, де посіяв свої отруйні „річеві докази" провокатор Мельник, налетіла грізна зграя „чорних воронів", озброєний до зубів загін НКВД і районової міліції, і — плач і скрегіт залунали в темній осінній мряці по беззахисних селах.

Мотаючись безнастанно з сіл до міста, з міста до сіл, розбиваючи до повної непрохідности багнюку убогих сільських шляхів, до самого ранку возили чорні ворони вилучені з убогого життя жертви чергової кремлівської провокації.

Сто шістьдесять три заарештованих. Це були найбільше звичайні темні селяни, що з ніякими ні розвідками, ні агентурами чи групами ніколи не мали нічого спільного. Це були батьки дрібних дітей, це були годувальники немічних батьків, матерів і дідів — звичайні раби невільницького колгоспного ладу, „вільні, щасливі громадяни соняшної, соціялістичної України..."

Сто шістьдесят три жертви провокації Барикових ніколи вже не повернулися, та й не повернуться, до своїх рідних осель. Де вони і що з ними — донині ніхто нічого не знає...

— Мамо, де наш тато? — з жахом питало мале, дворічне дитя на руках у матері — однієї з сотень — Катерини Бойченкової, якої чоловіка, на її очах і на очах дитини, кидали в „чорного ворона".

— Тихо, доню, татко повернеться...

Не повернеться... Це ж над ним, це над долею його молодої дружини й дитини так невтішно плакало тієї осінньої ночі українське небо дрібними сльозами...

Якушинецьку церкву від тодішньої події теж зліквідовано.

Все це розповідав пізніше сам Бариков, залишений большевиками, в час наступу німців, для підпольної роботи на терені його попередньої дяльности.

II. „Світить, та не гріє..."

І вам також, безперечно, траплялось таке. Сидите ви в самітній кімнаті біля столу. Чи зажурені, чи так глибоко задумані, чи просто, нудьгуючи, марнуєте час, що якимось збігом життєвих обставин його вам треба змарнувати. Перед вами — якийсь зошит, аркуш паперу, блок-нот, чи просто стіл, застелений, замість обрусу, папером — байдуже, якого кольору. В руках у вас опиняється олівець чи ручка з пером. І ви машинально, відруховo пускаєте те знаряддя в діло... І якого тільки чортовиння не понаписуєте, не понакреслюєте — зовсім несвідомо, не здаючи собі найменшого звіту з того, що знуджена рука ваша робить!

То можуть бути безнастанні вправи в виведенні карлючкуватих, хвостатих і безхвостих, вибагливих ваших власних автографів-підписів, можуть бути геометричні фігурки, можуть бути примхливі квіточки, можуть бути улюблені, десь у глибині вашої пам'яти застряглі, слова поезії чи якоїсь пісні або вислову мудреця-філософа — сучасного, чи з сивої давнини; можуть, нарешті, бути найрізноманітніші сильветки чи контури дівчачих голівок у вінках і без них, чоловічих носатих профілів, розгедзьканих, вибрикуватих тварин...

І все це — несвідомо.

Тільки отямившись, зрівноваживши свої розгублені на час глибокої нудьги й задуми почуття, ви з зачудуванням самі починаєте розглядати, і часом не впізнаєте, не хочете визнати за своє все те, що рука ваша за той час на папері натворила...

І, залежно від того, що саме вона, окаянна, натворила, ви, отямившись, дієте далі: чи залишаєте натворене в зошиті на спогад про випадкові хвилини глибокої задуми, чи похапцем берете похрещений отак папірець, швидко зминаєте його до непізнання в руці і намагаєтесь засунути якнайглибше в дверцята печі, щоб за першої нагоди спалити, чи просто кидаєте зібганий клапоть того паперу у кошик на сміття, і заспокоюєтесь.

Усе це відбуваєсья в звичайному людському житті. Але, якщо доля судила вам бути громадянином найщасливішої на всій землі країни, якщо ви живете в соняшній, квітучій країні соціялізму, тоді — пробі, стежте за собою!

Коли вже не пощастить вам уникнути впадання в оте несподіване нудьгування, а разом і з тим і в непередбачену вами творчість вашого пригнобленого на якийсь час духа, старайтеся, отямившись, безслідно знищити все, підсвідомо витворене.

(Дальше буде).

Поміч скитальникам при висіданні з кораблів у Ню Йорку

Хоч добігає близько два роки, як почали прибувати до Америки українці зі скитальщини, ніхто досі докладніше не виявив, хто і як стрічає їх при висіданні з кораблів в нюйорській пристані. Були і є на сю тему ріжні балачки, а навіть дописи в пресі, та всі вони не ясні, а деякі навіть неправдиві. Щоб дальше не ходили різні баламутні вісти, треба подати до відома нашого громадянства, як на ділі ця справа виглядає.

Доступ до кораблів в порті для стрічі імігрантів мають право лише представники тих організацій, які нових імігрантів до Америки спроваджують. Для нікого з нас не є тайною, що організація Нешенел Кетолик Велфер Конференс спроваджує їх найбільше і лиш та організація, а властиво її працівники, „волонтір воркерс" стрічають і помагають новим імігрантам. Український Католицький Комітет, який очолює Високопреосвященний Амвроз Сенишин, подбав про це, щоб при стрічі скитальників в порті були і наші жінки, а Генеральний Вікарій, Всв. Антін Лотович, зайнявся цею справою на місці. Вже минув рік, як кожний раз ідуть наші жінки стрічати скитальників, де дають їм потрібну поміч і пораду. По залагодженні всіх формальностей в порті, таких скитальників, які приїзджають до родини, віддається родині, а таких, що приїзджають на афідевіти катол. організації, відсилається до готелю на тимчасове приміщення. Імена наших жінок, які працюють при кораблях в порті, такі: Софія Кравчук, Тесі Микитин, Анна Курило, Марія Демидчук — всі з Бруклина й Катерина Пелешок з Ню Йорку. Давніше якийсь час працювали ще: Катерина Джорджія з Ню Йорку, Марія Петренко з Бруклина й Павлина Баран з Джерзі Ситі.

Згадані на початку 5 жінок, мають постійні перепустки, видані федеральною імігрантійною владою, а для виказання організації, з якої доручення вони працюють, мають на рамені опояски з написом N.C.-W.C. Бувають випадки, що до кораблів допускають ще декого іншого, одначе такі особи не мають нічого спільного з працею при обслузі нових імігрантів при висіданні, при провірці їхніх пакунків митними урядовцями та при полагоджуванні інших правних формальностей.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет і Український Переселенчий Осередок робили старання, щоб українські жінки могли стрічати нечисленних українських імігрантів, які приїздять через організацію Ворлд Чорч Сервис (W.C.S.), не увінчалися успіхом. Мотивом відмови був аргумент, що та організація має відповідну скількість кваліфікованих робітниць для того числа імігрантів, яке прибуває через цю організацію і не потребує помочі добровольців.

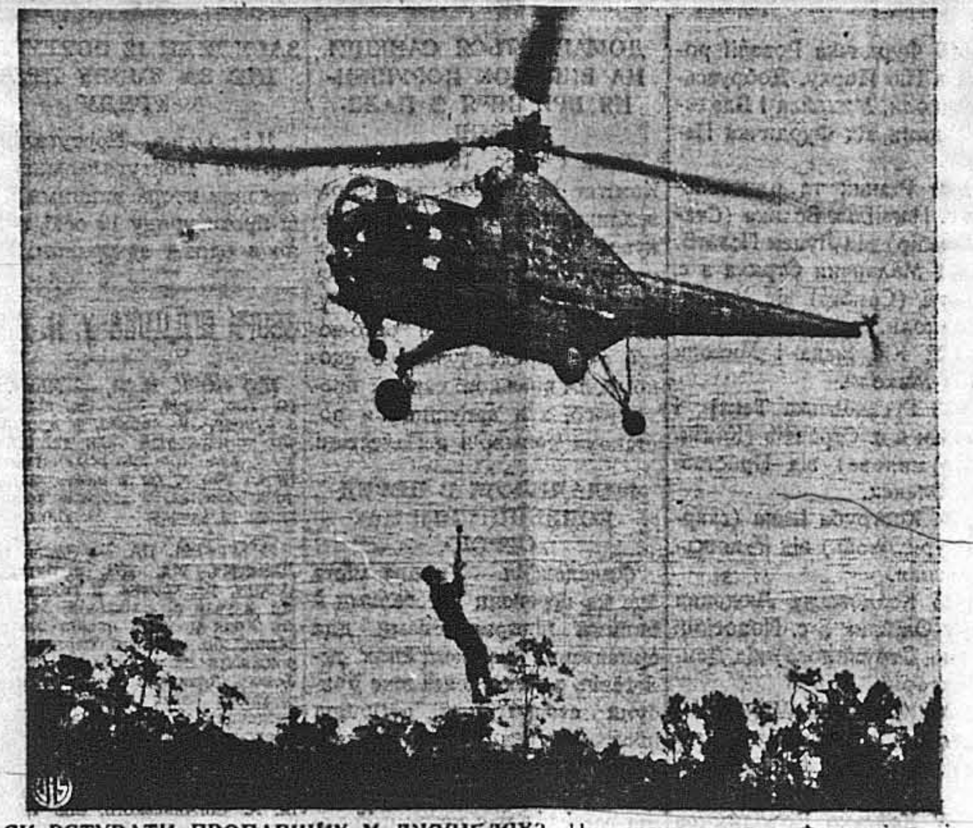
З огляду, що законопроєкт, який щойно перейшов в конгресі, передбачує дальше спроваджування скитальників через церковні організації, треба сподіватися великого напливу нових українських імігрантів через католицьку організацію. Зовсім зрозуміле, що тоді треба буде подбати про більше число українських жінок для добровільної праці. Що правда, у нас невеликий вибір людей, які вміли б і які хотіли б витривало й постійно такими справами займатися. Про це треба подумати, тому, щоб українські імігранти при вступі на американську землю зазнали хоч хвилевої розради в свідомості, що можуть полагоджувати імігратійні формальности в рідній мові. Коли катол. організація дає нам спроможність стрічати наших людей ,то ми повинні від себе дати найліпшу обслугу, на яку нас стати.

Імігрантам, які залишаються в готелю, Український Переселенчий Осередок помагає вишукувати мешкання та працю. Тут треба згадати, що бувають спроби використувати свіжо прибуваючих імігрантів, шукаючих за мешканням та працею. Проти можливих надужить треба доконче співділати з Українським Переселенчим Осередком. Бували теж надмірні домагання до осіб, що співпрацюють з Переселенчим Осередком. Коли не можна було сповнити таких домагань, тоді невдоволені закидали злу волю представникам наших організацій. Таке мусить траплятися і тому не треба брати різних нарікань трагічно, а трактувати їх як звичайні життєві прояви.

Коли взяти під увагу, що організації, які займаються спроваджуванням скитальників, не лише опікуються ними, але ще й часто помагають їм грішми — в формі нічим незабезпеченої позички.— і виставляють свої власні афідевіти, то це повинно вплинути теж і на ввесь свідомий загал, щоб він поміг свіжо прибуваючим якнайшвидше найти приміщення й працю і так звільнити організації від опіки.

При кінці додамо, що теперішні робітниці цікаві були б почути, на скільки їх праця осягає бажану ними ціль. Чесна й передумана критика тут дуже побажана.

Марія Демидчук.

ЯК РЯТУВАТИ ПРОПАВШИХ У ДЖУНГЛЯХ? Ця картина знята в Флориді, в лісових гущах. Бачимо, як з літака (гелікоптер) подали линву чоловікові в гущах і болотах та тягнуть його до літака. Це є вправи, як рятувати людей в подібних випадках.

Мостім шлях правді про Україну

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Безсумніву Український Квартальник та Український Бюлетень можуть зробити в ділянці пропаганди української справи в Америці та в світі велитенську і незвичайно корисну працю. Та самозрозуміло тільки тоді, якщо Український Квартальник та У. Б. знайдуться в хатах свідомих американських українців, а теж на столі у кожного американського та британського конгресмена, чи визначнішого американського політика, журналіста, суспільного чи громадського діяча.

Доложім усіх старань, щоб так сталося. Пічнім від себе, станьмо передплатниками Українського Квартальника та У. Бюлетену, а опісля подбаймо, щоб передплатниками цих видань стали всі наші приятелі та знакомі. Український Квартальник ще нині безсумніву наш найповажніший журнал і кожний американський українець повинен мати собі за честь мати цей журнал у себе. Знова ж хто немає зрозуміння для потреби піддержки політичної акції Українського Конгресового Комітету і таких видань як Квартальника і Бюлетену (передплата коштує всего 6 долярів на рік) не може мати претенсії до ймення свідомого, поступового і культурного громадянина.

Було б теж побажаним, щоб Український Квартальник та Бюлетен одержувала якнайбільша скількість американських, британських та інших політиків, журналістів. Тому повинні знайтися наші заможніші громадяни, які передплатять Квартальник та Бюлетен не тільки для себе, але теж вплатять по кілька передплат для висилки цих видань американським та іншим політикам, журналістам і т. п.

Поможім цій дуже важній, дуже великій і дуже потрібній справі якнайактивніше!

Апель до нових емігрантів.

Як один з нових емігрантів апелюю на тому місці перш за все до нових емігрантів: Ми, які ближче і докладніше бачили терпіння і змагання України і які краще здаємо собі справу з цього як мало знає Америка і світ про ці терпіння і змагання, повинні активно і жертвенно помогти політичній акції Конгресового Комітету. Хоч як важко буде це для більшості з нас, але всі ми повинні стати передплатниками Квартальника та Бюлетену, а крім цього при всяких нагодах активно працювати над організацією масового поширення цих видань в Америці.

Це така ділянка, яка дуже важна і дуже конкретна, а більшу вартість має одне конкретне діло, як тисячі слів без діл.

Я. Татомир.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

11. червня. 1908 р.

ГРАДОВІ БУРІ В ГАЛИЧИНІ.

Дня 16 травня в год. 7—8 ввечір шаліла над Тернополем і околицею страшна градова буря. Хоч тривала недовго, то наробила нечувано великої шкоди. Вихор знищив багато будинків, позривав дахи з домів, а град величини горіхів витовк до тла все збіжжя в кільканадцяти громадах. Здавалося, що приходить новий потоп світу. У самім Ходачкові Великім повітряна труба вирвала 32 будинки і понесла далеко за село і там зробила з них купу румовища. На диво, є лише один випадок смерти, а є багато каліцтв.

У тиждень після цього, дня 23. травня подібний буревій, получений з градом, навістив північну смугу повіту Новий Санч, де потерпіли такі села: Роївка, Лососина, Збишачі, Липе, Сідлці, Ясінка, Личанка(Свидник, Янцова, Убрат, Сінна, Єльна, Бовконоша, Курівська Воля й ін. Теж у Грибівськім повіті є страшні спустошення.

18. червня 1908 р.

ЗІЗД ЛИТОВСЬКИХ ЖІНОК АМЕРИКИ.

У Брукліні, Н. Й., відбувся в днях 13 й 14 червня зїзд литовських поступових жінок. Явилися делегатки від жіночих товариств з численних стейтів. Ціллю зїзду було обеднати жіночі товариства під один союзний прапор, а опісля при допомозі книжок і часописів поширити свідомість між литовськими жінками на лад просвітянського руху інших жіночих організацій в Америці.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ В АМЕРИЦІ.

У справі загальної організації й порозуміння, прохається бувших студентів старокраєвих гімназій подати свої імена й прізвища, вадреси, покінчені школи, теперішнє положення в Америці, зайняття і т. п. на адресу голови „Кружка Українських Академиків в Америці" — Ем. Теодорович, 127 Варик Ст., Ню Йорк.

НОВИЙ ЧАСОПИС У ЛЬВОВІ.

У Львові почав виходити „Прапор", орган українського учительства. У 1 числі була поміщена програма часопису, взорована на статті в черновецькому „Проміні", одначе прокураторія її сконфіскувала.

25. червня 1908 р.

ЗАЛОЖЕНО ЗАПОРОЗЬКУ СІЧ У БРУКЛИНІ.

Дня 13. травня в Брукліні відбулося святочне заложення товариства „Запорозька Січ". При заложенні вступило понад 30 членів. Адреса секретаря: Андрій Ящишин, 76 Норт 6-та вулиця в Брукліні. До виділу вибрані ще: Григорій Литвин, предс.; Василь Ніздропа, заст. предс.; Іван Заблоцький, кас.; Петро Сподар, заст. кас.; Олекса Балко, Микола Крук, контр. комісія; Степан Зенько, капітан, а Іван Савицький, дверник.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ШЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

КОНЦЕРТ НОВОЇ ІМІГРАЦІЇ

Зорганізована новими українськими імігрантами і зложена з них Українська Студентська Громада в Ню Йорку заповіла Вечір Української Пісні, дохід з якої призначений на допомогу їх друзям в Европі. Концерт відбудеться в неділю, 20-го червня в год. 6-тій ввечорі в Авдиторії Скул оф Фешин Дизайн при 24 вулиці в Ню Йорку і буде першим концертовим виступом нової української імiграції в Ню Йорку. В концерті візьмуть участь два хори під проводом д-ра Володимира Калини та Богдана Крушельницького, як теж виступить чоловічий квартет. Між сольовими точками є сопранове сольо Наталії Андрусів, баритонове сольо Богдана Крушельницького та фортепіянове сольо Лідії Осінчук і скрипкове Андрія Карпи. В програмі Хорів є м. і. збірка пісень Української Повстанської Армії. Це вперше на американській сцені пролунають у хоровому виконанні ті пісні, на устах з якими йшли в бій та перемагали або в бою умірали українські герої з УПА.

Концерт заслуговує на окрему увагу з огляду на його виконавців — нових українських імігрантів. На цьому Концерті українська громада в Ню Йорку матиме можність побачити і послухати цього їх першого збірного культурного виступу та його відповідно оцінити і поробити відповідні висновки на майбутнє. Вже з тої самої причини заля повинна б бути заповнена, не згадуючи вже про добірну та оригінальну програму. Треба сподіватись, що як нові імігранти своїм концертом, так і місцеве громадянство своєю численною приявністю на ньому попищуться якнайкраще.

пб

Навчання громадської відповідальности

Чим далі тим більше стає зрозумілим, що будучність цеї країни у великій мірі залежить від того, чи зможуть американці поводитись як відповідальні громадяни в щоденнім житті. Як відповідальні громадяни вони повинні триматися у практиці тих демократичних засад, на яких творилася ця країна.

Ідею громадської відповідальности повинні поділяти всі американці Проте є чимало таких, які вважають, що на перешкоді цьому часто стоїть праця та родинні умови. Але це не повинно бути перешкодою для дітей, хоч перед ними стоять більш складні та поважні громадські обовязки ніж ті, що мало перед собою попереднє покоління. Маючи саме це на увазі, Американський Етичний Союз в Ню Йорку влаштовує цього літа (вже третий рік) в Ривердейл — північна околиця міста Ню Йорку — спеціяльний табор для молоді.

Цей літній табор — один з багатьох цікавих вакаційних проєктів що має біля 150 молодих американських хлопців і дівчат у віці від 17 до 23 літ, з різних частин країни, на шість тижнів. Табор має 14 акрів території, що належать школі Филдстон. Там молодь знайомиться на практиці, не тільки з книжок, з основами демократичного способу співжиття. Вони мають плян самоуправління і в той спосіб з самого життя пізнають засади демократії.

Минулого літа були в тім таборі американці старого роду, американці чужинецького роду, американці індіяни, американці японського походження; заступлені були протестанти, жиди, католики та молодь інших релігійних груп, дехто з міст, інші з фармів. Серед них було 21 ветеранів.

Ця молодь сама підготовила плян самоуправління. Вони самі написали свою конституцію, встановили правила співжиття, самі судили тих, хто порушував ці правила, розпреділювали між собою всю працю, по черзі чистили, прятали, помагали в кухні, в їдальні.

З лекціями виступали фахівці в ділянках громадського управління, політики, сільського господарства, торгівлі, робітничих справ і т.п.

Серед курсів, намічених на це літо є: про значіння демократії; про населення Америки; природні багацтва Америки; економічну й політичну демократію; міжнародні справи та закордонну політику Америки. Будуть також провадитись практичні курси красномовства, політичної організації, співпраці різних груп та закордонної політики. Для розваги — спорт, народні танки, драматичний гурток, хор, відвідування музеїв та концертів в Ню Йорку.

Минулого літа половина учасників табору попала до нього за порадою або на засоби таких організацій, як каледжи, студентські організації, юнії, фармерські кооперативи і клюби, і т.п.

Серед інших цікавих вакаційних проєктів для молодих американців є літні табори праці, влаштовані квейкрами. Молодь з такого табору праці помагає, під відповідним керівництвом, місцевим громадам виконати спішну працю, наприклад — збудувати, чи направити шкільний будинок, чи міст. До тих таборів приймають хлопців і дівчат з гай скул, різних рас, вірувань, різного національного роду. Інші організації влаштовують літні табори для малих дітей різних рас і вірувань. Одним з таких таборів — найбільш успішний — є Табор Виллловмок, в північній частині стейту Ню Йорк. Минулого літа там було 48 ніґірських малих хлопців і дівчат та 50 білих. Серед них були католики, протестанти, жиди. З кожним роком збільшуться кількість мішаних таборів для молодих американців, де вони живуть і розважаються разом.

Але правдоподібно що згаданий табор, влаштований Американським Етичним Союзом в Ню Йорку, є одиноким, що головним завданням ставить підготовку молоді на відповідальних громадян.

Наколи б інші міста з таким мішаним населенням як Ню Йорк мали подібні табори, більше молодих американців мали би нагоду не тільки розвинути почуття єдности, понад віру і кольор шкіри, але також нагоду виявити на практиці свої громадські почуття, встановлюючи правила співжиття та приймаючи на себе відповідальність за дотримання їх. З таких груп можуть зявитися провідники, яких наша країна буде так потребувати в приідеших роках, провідників, яких світ сподівається мати від Злучених Держав.

Загальна Рада.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

14,614 Лукашевич Франка і Михайла з Молчади від Мороз Андрія з хутора Дукора (Гроденська область).

14,615 Кузмин Володимира і його жени з дому Глиба Ольги з м. Острог (Волинь).

14,616 Тарнавський Василя, Карлавки (Домбас) від Тарнавський Дмитра.

14,617 Бричук Севастіяна с. Марка з с. Колоденка (Волинь) від Миськів Петра.

14,618 Бекар Матвія з с. Утішків (Золочів) від Бекар Володимира.

14,619 Фурдичка Розалії роджена в Ню Йорку, Добрузський Миколи. Михайла і Владика с. Адама від Фурдичка Петра.

14,620 Рідних та односельчан з с. Нанчілка Велика (Старий Самбір) від Луцак Пелагії.

14,621 Маланчин Стрика з с. Яцковичі (Самбір) від Маланчин Миколи.

14,622 Кіч Івана і Миколи від Кіч Миколи.

14,623 Гусаковська Теклі і Параньки з с. Стрептів (Камінка Струмилова) від Приставський Олекси.

14,624 Коструба Івана (скарбовий урядовець) від Рудовський Василя.

14,625 Козловська Людвини з дому Олійник з с. Новосілці (Камінка Струмилова) від Демків Григорія.

14,626 Костишин Михайла і знайомих з с. Фирлеївки (Золочів) від Костишин Володислава.

14,627 Крисько Володимира з с. Бурканів (Підгайці) від Барабаш Дмитра.

14,628 Односельчан з с. Карлова (Снятин) та українських громадян просить о афідевіт артист маляр Кейван Іван.

14,629 Кревних і односельчан з с. Вербиловець (Рогатин) від Кулик Григорія с. Андрія.

14,630 Савіцький Ігната з с. Кривотули Нові (Товмач) від братанича Носів Миколи.

14,631 Ющак Федора с. Василя з с. Вербіж Нижний (Коломия) від Ющак Михайла с. Юрія.

14,632 Кравчук Івана, Павлини, Анни і Еви від Кравчук Василя с. Петра з с. Паниковиця Мала (Броди).

14,633 Блюшко Евфрозини з дому Кузьма з с. Стара Ропа (Самбір) від Грубенюк Юстини.

14,634 Кучкуда Василя з с. Поморяни (Зборів) від Кучкуда Романа.

14,635 Кушнір Анни з с. Риботич (Добромиль) від Фарботник Михайла.

14,636 Попяк Петра з с. Гроззьова (Турка) від Попяк Михайла (родж. в Америці).

14,637 Добрянський Михайла стрийка з с. Монастирець, Якимця Михайла вуйка з с. Татарини (Рудки) від Добрянська Катерини.

14,638 Учителька до своїх учеників з с. Глібовичі (Бібрка) Керницький Николи, Кравець Григорія, Воловин Д. Грабар Д. Івашків М. Охримович М. і Кравець М. — відізвіться до Яцульчак Марії.

14,639 Голубовський Томи і Катерини від Голубовський Івана с. Савки з с. Станькова (Лісько).

14,640 Ільницький Степана з с. Мохнатого (Турка над Стриєм) від Білинський Омеляна.

14,641 Лісний Михайла з с. Орлев (Дрогобич), Паліщик Миколи з с. Берестяни (Самбір) від Ядзяк Григорія.

14,642 Родини знакомих і односельчан з с. Водяна (Київської округи) від Криворучка Миколи.

14,643 Рішоловський Марка фармер з Камінки Струмилової від Житар Юлії.

14,644 Кудлак Василя від Кудлак Андрія с. Андрія з с. Криве (Ярослав).

14,645 Дацько Павла, Михайла, Борійчук-Парійчук Михайла від Гулало Константина з с. Лопатин (Радехів).

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ДОМАГАЮТЬСЯ САНКЦІЙ НА ВИПАДОК ПОРУШЕННЯ ПРИМИР'Я В ПАЛЕСТИНІ.

Лейк Сокcес, 16. червня. — Комітет Правників для Справедливости в Палестині звернувся до американської делегації в ОД, щоб вона завчасу домоглася в Раді Безпеки ухвалення відповідної резолюції, яка передбачувала б економічні і військові санкції проти того, хто нарушив би постанови примир'я в Палестині.

ФИЛАДЕЛФІЯ В ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІМ НАСТРОЮ.

Филаделфія.— Управа міста йде на перегони з готелями й іншими підприємствами для привитання конвенційних делегатів, з яких деякі вже прибули сюди для вступних праць перед Республиканською Конвенцією в понеділок 21 червня. Місто надіється, що гості під час конвенції дадуть заробити людям 10 мільйонів долярів.

ЗАСУДИЛИ 12 ПОРТУГАЛЬЦІВ ЗА ЗМОВУ ПРОТИ УРЯДУ

Лісбона, Портуґалія, 16 червня. Португальський суд признав вчора винними в змові проти уряду 12 осіб, включно з одним адміралом. Їх засудили на кару тюрми від 6 місяців до одного року. Двох обвинувачених звільнено.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 19. червня, в 8. год. вечір, в церковній гали св. Юрія, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, і забрати чеки дивіденди зі Союзу. — М. Ликтей, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в суботу, 19. червня, в годині 7. вечір, в гали парохіяльній, 235 Карбон ул. Уряд просить членів явитися на збори, бо є важні справи; будемо роздавати чеки дивіденди від У. Н. Союзу. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостей, будутх суспендовані — За уряд: М. Брус, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Збори Тов. ім. А. Бончивського, від. 10, відбудуться в неділю, 20. червня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Також просимо приєднувати нових членів і вписувати свої діти. На зборах буде роздавати чеки дивіденди від У. Н. Союзу. — За уряд: Г. Рубас, предс.; В. Гліва, секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, June 20, a 1903 W. 51st St. at 2 P. M. — P. Trusiak, Rec. Sec'u.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія ,від. 239, відбудуться в суботу, 19. червня, в годині 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6:30 попол. Зогляду на закінчення компанії за новими членами просимо привести на збори кандидатів в члени та забрати свої чеки дивіденди. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Піврічні Збори Бр. св. Йосафата, від. 217, відбудуться у вівторок, 22. червня, в годині 7:30 ввечір точно, в гали парохіяльній, 303 Гудсон ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на цих зборах, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени конечно мають вирівнати свої довги цего місяця, бо інакше будуть суспендовані без повідомлення. Взиваємо членів прийти якнайчисленніше і розібрати свої чеки дивіденди. Організаційна кампанія за новими членами кінчить, тож подбайте зорганізувати хоч по одному новому членові. — За уряд: П. Паснак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Піврічні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, відбудуться в неділю, 20. червня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до вирішення, а притім кожний отримає дивіденду від У.Н.Союзу. — М. Загоройко, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колодруб, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ВАКАЦІОНІСТИ!

Як ви плянуєте спокійний вакаційний відпочинок, чому не відбути його на нашій фармі? Ми подаємо знамениті страви, маємо свою власну свіжу ярину, кури, молоко і т. д., як також гарне місце до купання. За більше інформаціями пишіть, або телефонуйте:

Mrs. WILLIAM TURSKI,
Oakdale, Conn.
Chesterfield, Box 84,
Phone: New London 2-4604.

ІВАН ТКАЧИК, з с. Берест, пов. Новий Санч, в Польщі, а тепер проживає в Канаді від м. січня 1948, пошукує за **ПЕТРОМ ОЛЄШНЄВИЧ** з с. Берест, який виїхав з Польщі в 1937 році. Мій канадійський адрес:
TKACZYK J.
180 N. Birch St. Timmins, Ont., Canada.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 7. червня 1948 року помер
АНДРІЙ МОМОТЮК,
член Укр. Зап. Тов. Дністер, від. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку.
Покійний родився 1889 року в селі Росіли. Брест Литовський, Волинь, Україна. Полишив жену Магду. Похорон відбувся 11. червня. — В. Й. П.!
П. Кучма, секр.

По короткому побуті на вольній землі Вашингтона заснула в Бозі
бл. п. МИХАЙЛИНА ПРОЦЬКІВ
дня 27. травня 1948 р. у Міському Шпиталі Ню Йорку, осиротивши самітнього мужа. — Хай на цьому місці буде вільно подякувати всім добрим людям за щирі слова співчуття та розради у моюму невтишиному смутку. Хай Всевишний сторицею винагородить Всч. о. Весоловському, парохові церкви св. Володимира за безкорисний труд душпастирський і сердешні слова подяки, висказані Ним в імени Померщої; Вельмишановному Братству тієї ж церкви за відвідини і супровід на вічний відпочинок Помершої; Родині панства Жеребецьких за теплу опіку і розраду у першій хвилині мойого горя; Відпоручникам тов. „Самопоміч" нової укр. імігр.; Вп. пані Багринівсській за прощальні слова від „Союзу Українок"; Вп. п-ні Скубовій, Залевській та Родині панства Кафтанів за щирі слова розради і співчуття. — Хай Бог Всевишний всім щедро винагородить!
Ню Йорк, у червні 1948. МУЖ

ТАРЗАН, ч. 1867. Людина проти звірини.

Коли здивувана трійка звернулася в сторону, звідки походив голос, Джейк виступив наперед.

„Відтепер я перебираю провід" — сказав кремезний Кринч. „Не будемо тратити часу на малпочоловіка".

„Та ж у тих лісах живуть горилі" — говорив він. „Ми їх привеземо домів повний літак і за кожного дістанемо $500. Ходімо!"

Міжтим, високо на гиляці, Тарзанова гнучкість і Тоглатові рани почали показуватися вислідом.